Smithsonian Institution, Washington, U.S.A.

PA 4415
.S3 A7
1862
Copy 1

SOFOKLEOVA

ANTIGONA,

V METRICKÉM PŘEKLADU

OD

Dra. FRANTIŠKA ŠOHAJE.

(VYDÁNO POMOCÍ MUSEA KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO.)

Druhé vydání.

V PRAZE.
V KOMISÍ FR. ŘIVNÁČE.
1862.

SOFOKLEOVA

ANTIGONA,

V METRICKÉM PŘEKLADU

OD

D^ra. FRANTIŠKA ŠOHAJE.

(VYDÁNO POMOCÍ MUSEA KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO.)

Druhé vydání.

V PRAZE.

V KOMISÍ FR. ŘIVNÁČE.

1862.

PA4415
.S3A7
1862

Tisk Jaroslava Pospíšila.

Vysoce důstojnému, slovútnému a vysoce učenému Pánu,

Panu

Jeronymovi Josefovi

ZEIDLEROVI,

opatu král. kláštera Strahovského, prelátu a almužníku království Českého, velkokřižníku cís. kr. řádu Františka Josefa, po třikráte rektoru vysokých škol Pražských atd. atd. atd.;

horlivému podporovateli národnosti české,

na důkaz neobmezené úcty a vděčnosti své

obětuje

překladatel.

OSOBY:

Antigona, } dcery Edipovy.
Ismena, }

Kreon, vladař thebský.

Eurydika, jeho choť.

Hemon, jejich syn.

Tiresias, věštec.

Chor thebských starců.

Posel.

Hlídač.

Sluha.

I.

Antigona. Ismena.

Antigona.

Ô sourodná Ismeny hlavo sesterská,
znáš jaký po Edipu osud zlý, jejž Zeus
by nesplňoval na nás ještě za živa?
Neb není bolesti -- i mimo vinu vši —
ni opovržení a hanby, kterou bych
i v tvých i v svých neshledávala nehodách.
A nyní opět, jaký příkaz to, jejž prý
dal vládce lidu všemu právě ohlásiť?
Víš již, a doslechla jsi se? či tajno tě,
že drahým našim hrozí zloba nepřátel?

Ismena.

Mneť žádná zpráva, Antigono, nedošla,
ni zlá ni dobrá, o příbuzných od těch dob,
co obou bratří svých jsme obě zbaveny,
jenž jedním dnem vespolnou ranou skonali.
A nyní, když odtáhla vojska Argívská
dnes dobou noční, nevím dále ničeho,
zda štěstí souzeno mi spíš, či nehoda.

Antigona.

Toť věděla jsem, a proto jsem z hradních bran
tě vyzvala, bys slyšela to soukromně.

Ismena.

Což pak? vždyťs pobouřena v mysli patrně.

Antigona.

Nuž, nevzdal Kreon z bratří našich jednomu
čest pohřební a neupřel jí druhému?
Neb Eteokla, jak se praví, slušně dal
dle zákona a zvyku v hrobě pochovať,
by dole u zesnulých se ctí přijat byl;
a ubohého Polyníka mrtvolu,
jak káźáno prý, žádný občan v poklidný
hrob vložiť nemá, aniž ho kdo oplakať;
má neoželen, nepohřben za sladký lup
být nechán ptactvu po kořisti slídnému.
To, praví se, že dobrý Kreon tobě dnes
i mně, i mně pravím, dal právě zvěstovať,
ba, sem že přijde, všem, jenž o tom nevědí,
to zřejmě ohlásit, a věc tu za malou
prý nepokládá; kdoby v tom co přestoupil,
že ukamenován má býti ve městě.
Nuž takové to jest, a hned i dokážeš,
plod zdárný-lis, či rodu svého nehodna.

Ismena.

Ó jak bych já, když tomu tak, ó bláhová,
zde radou nebo skutkem mohla pomoci?

Antigona.

Hleď, zdali jednať můžeš se mnou, přispěť mi?

Ismena.

V co mám se odvážiť, jaký máš úmysl?

Antigona.

Máš mrtvol se mnou pochovati pospolu.

Ismena.

A ty ho pohřbiť chceš, an lidu zákaz dán?

Antigona.

Ba chci, i kdybys ty nechtěla, vždyť on náš
je, tvůj i můj — a zrádkyní já nechci slouť.

Ismena.

Ó odvážlivá, i když Kreon zakázal?

Antigona.

Mne od mých odlučovať nemá práva on.

Ismena.

Ó běda, považ, sestro, jen, jak otec náš
pln opovržení a hanby dokonal,
když poznav sám svou vinu spáchanou,
si oči obě vlastní vyrval pravicí,
a ona, jsouc mu chotí, jsouc mu mateří,
jak v oku provazce přebídně zhynula.
Posléz pak oba bratři naši nešťastní
se usmrtivše sami jedním dnem, osud
si stejný uchystali rukou vespolnou.
A nyní my dvě opuštěné siroty,
jak zhynem nejbídněj, když na vzdor zákonu
se zprotivíme vůli, moci vladařské;
a však i to máš považiť, že ženštiny
jsme jen, jimž nelze v boj se s muži pouštěti,
a poslechnouť, když pod vládou jsme mocnějších,
i v těchto věcech, ba i v sebe trapnějších.
Já však chci duchů poprositi zesnulých,
by odpustili, když mě víže násilí,
a podrobím se těm, jimž dána vlády moc,
neb nesmysl to jest, se pouštěť v nemožnosť.

Antigona.

Vždyť nebudu tě pobízeť, a kdybys i
snad chtěla potom, nechci tvého přispění.
Buďsi, jak býti chceš, já však ho pochovám,

a krásná bude smrť má pro čin takový.
Tam, jemu drahá, budu dlíti se drahým
po svatém tomto zločinu; vždyť dole těm
se déle musím líbiti, než všechněm zde,
neb s těmi věčně budu přebývať. Ty však
si zhrdej, chceš-li vším, co v úctě před bohy.

Ismena.

Já ť ničím nepohrdám; není dáno mi
však vzdorně jednať proti obce zákonům.

Antigona.

Měj si jen tu svou zámínku; já půjdu však,
a bratru předrahému náhrob ustrojím.

Ismena.

Ó jak se lekám, odvážlivá, o tebe!

Antigona.

Nač báť se o mne, o svůj osud pečuj jen.

Ismena.

Však žádnému dřív úmysl ten nezjevuj
a skrytě taj ho, jakož i já učiním.

Antigona.

A co? jen vyzraď to — víc budeš protivná
mně mlčecí, než když to všechněm zvěstuješ.

Ismena.

Tyť k věcem mrazivým tak vřelé srdce máš.

Antigona.

Mním zavděčiť se, jimž se nejvíc líbiť mám.

Ismena.

Budeš-li moci jen — vždyť chceš, co nemožné.

Antigona.

A budiž — když s to budu slaba, ustanu.

Ismena.

Co nemožné jest, nemá se ni začínat.

Antigona.

Když takto mluvíš, tu se zprotivíš i mně,
i zesnulému právem budeš protivná.
Nech tedy mne a nerozum můj utrpět
ten osud zlý; vždyť neutrpím nic, co by
tak bylo hrozné, jako krásně neumřít.

Ismena.

Jdi si, když myslíš, věz však, že, ač nerozum
tě vede, předc svým drahým drahou zůstaneš.

II.

Chor *)

(přišedší na orchestru).

Strofa 1.

Blesku slunce, ty světlo, jež
dříve sedmi branám našim
září tou se nezaskvělo!
Nyní v kráse vzešlo jsi nám, dne zlatého oko,
ans nad zřídla Dirky se jasně vzneslo.
Z Argos pluk se štítoběl
sem valil ve síle celé;
tys ale hnalo ho zpět, že musil
Zostřit k útěku uzdu.

*) Dialog každý jest překládán přízvučně, zpěvy chorické však časoměrně dle míry vzadu udané.

Nad touto naší krajinou jsa veden
obapolnou pří Polyníka, kolem
se vznášel nad městem co orel
s pískotem ostrým,
bílou jako sníh perutí pokrytý,
s četným zbrojením
a s přilbami plápolavými.

Antistrofa 1.

Již tu nad domy stál, v kopí
chřestu sedmero bran kolem
obcházel krvolačně; však
prchl dříve, než si krví chřtán naší nasytil,
dřív než zžéci hradby tvrzí okrouhlé
záhubným mohl plamenem.
Takť zahřměl za zády kolem
draku tomu lomoz, an ho litý
Mars odrážel udatně.
Jazyků chlubných zpupnosť protiví
nad míru se Zeusu, neb uzřev, jak
se v nesmírném litě proudu ženou,
chřestem zlata zpupně se pyšnící,
hned blesku ranou podrtil reka, když
na hradeb vrchu již
vítězství chtěl hrdě hlásať.

Strofa 2.

Zahřměla země tu, když zhrocený se skácel
ohněmetec, když u zápasu horlivosti
roznícen vzteky svých vášní chtěl na nás vychrlit.
Tentť osud jej čekal;
rozdělujeť Mars to jinak, když se v boj vrhne litý, co
vítěz udatný.
Sedmero vůdců, tam u sedmera bran,
stálo si rovných, a ti však zbraň svou
vzdali vítězi Zeusu co slávy kořisť;

mimo nešťastné ono dvé zplozené
z jedněch rodičů, obapolně kopím
jež zápasilo, v stejný však osud
smrti pospolité se uvedlo.

Antistrofa 2.

V slávě celé však ukázala již se Nike,
již kyne oslaveným vozy svými Thebám,
již již válce konec, z myslí svých zapuďme starost;
tam ku chrámům bohův
spějme celou noc je plesáním slavit — ať jásaje
Thebský nás vede Bakchos!
Hle tu vládce nový země té jde, Kreon
to Menoikea syn; byltť ustanoven
zde novým božstev vedením, a mysl
jeho cos velkého přemítá, an
sbor tento kmetů se shromáždivších
povolať dal a sem je v radu vyzval,
oznámiv všem to společně.

III.

Kreon, Chor, později hlídač.

Kreon.

Ó kmeti, město bouří velkou zmítané
zas k pevné síle bohové jsou povznesli;
a proto dal jsem vás jen ze všech obeslať,
a vyzvať sem, neb dobře vím, že jste
vždy v úctě měli slávu trůnu Lajova.
Vímť také, Edipu, za jeho vlády, a
když dokonal, i dvěma synům jeho že
jste myslí pevnou oddáni vždy zůstali.
Když pak jsou tito obapolným osudem
dnem jedním padli, byvše vespol zabiti,
a zabivše se vinou vlastní pravice;

tuť převzal já jsem vládu veškerou a trůn
dle práva příbuzenství s rodem zemřelých.
Však není možné, seznať vůli, smýšlení
a ducha muže všelikého, dokud se
byl v zákonech a vládě činným nezjevil.
Neb kdožkoli nad obcí vládna samoten
se nejlepší vždy rady nechce přidržeť
a jazyk z bázně před kým zavírá, ten dřív
již, zdá se, špatným byl, a tím i zůstane.
A kdoby více cenil svého přítele
než milou vlasť, tím povrhuji dokonce.
Já však, buď svědkem Zeus na všecko hledící,
bych mlčeť nedovedl, vida záhubu
se blížiť místo blahé spásy k občanům,
anižbych muže, zemi naší škodného,
za druha sobě vyvolil: jsa přesvědčen,
že vlasť jest spásy loď, na které všickni si
při plavbě moudré hojnosť přátel získáme.
Na těchto zákonech chci obec zvelebiť,
a v duchu tom i zní, co právě prohlásiť
jsem dal všem občanům o synech Edipa.
Eteokles, jenž pro vlasť tuto zápasiv
byl zahynul, a boje oslavou se skvěl,
ať pohřben jest, a svatým poctěn obřadem,
jak se to zbožným prokazuje zesnulým.
Však vlastní bratr jeho, Polynikes, dím,
jenž z vyhnanství se vrátiv, zemi otců svých
a bohy vlasti této na prach plamenem
chtěl vyplenič, jenž krve chtěl se sourodné
zde nahltať, a tyto zjímať v otroctví,
ten nesmí, jak již prohlášeno, pochován
býť v hrobě, aniž oplakáván od koho;
ten zanechán buď nepohřben, psům za pokrm
a ptactvu, až by zohyzděn byl k úzasu.
Tak úmysl zní můj, a nikdy nebudou

mít u mne bezbožníci poctu šlechetných.
Kdo však jest vlasti přítelem, ten za živa
i po smrti ode mne bude stejně ctěn.

Chor.

Tys tak si oblíbil, nakládat s příznivci
i s nepříznivci obce této, Kreonte;
a tobě dáno klásti zákon všeliký
jak o umrlých, tak i nám, co žijeme.

Kreon.

Ať tedy toho rozkazu jste dozorci!

Chor.

Hleď nařídit, by kdosi mladší nad tím bděl.

Kreon.

Již zjednáni jsou k nebožtíku strážcové.

Chor.

Proč tedy jinému to ještě ukládáš?

Kreon.

Všem neposlušným abyste v tom bránili.

Chor.

Tak nikdo není zpozdilý, by umříti chtěl.

Kreon.

To bude také odplatou; však člověka
již často zahubila zisku naděje.

Hlídač (přichází).

Ó pane, nedím, že snad chvatem bez dechu
sem přicházím, že nohy rychle zdvihal jsem;
mělť jsem v svých starostech přemnohé zastávky,
a na cestě jsem často se chtěl obraceť.
Neb duše všelicos mi šepcíc pravila:

ó bloude, proč tam jdeš? bys došed trestán byl?
či snad, chudáku, nepůjdeš? — však dozví-li
se od jiných to Kreon, jaká bída pak!
To přemýšleje sotva rychle kráčel jsem,
a tak se stává dlouhou cesta krátická.
Konečně jsem se odhodlal přec k tobě jíť,
a ač nic skoro nenesu, chci mluviť přec,
neb přicházeje té se držím naděje,
že neutrpím nic, než co mi souzeno.

Kreon.

Což jest? před čím tě jímá bázeň taková?

Hlídač.

Dřív o sobě chci mluviti. Já věci té
jsem nespáchal, aniž vím, kdo to učinil,
a v neštěstí bych nerád padl bezprávě.

Kreon.

Tyť dobře měříš, — ohražuješ kolkolem
se před činem; to zlou as neseš novinu.

Hlídač.

Mě věci hrozné činí velmi nesmělým.

Kreon.

Nu pověziž to přec, a pak se rychle kliď.

Hlídač.

Nuž povím tehdy. Nebožtíka nedávno
kdos pohřbiv uprchl, a suché nasypav
naň prsti, svatý obřad slušně vykonal.

Kreon.

Co díš? který se člověk opovážiť směl?

Hlídač.

To nevím. Nebyloť tam ani sekyry
kde ránu, ani motyky znáť kopnutí;

zem pevná vůkol, tvrdá, neuježděná,
a stopy žádné, kdo by to byl učinil.
Jak nám to první hlídač denní zvěstoval,
všem se to děsným zdálo býti zázrakem.
Neb onen, nepohřben sic, zmizel nám, jsa, jen
by ušel necti, pískem zřídka pohozen.
Však stopa ani šelmy ani psa, jenž by
byl přišel, neb ho tahal, nezjevila se.
I strhla se tu mezi námi váda zlá,
a hlídač vinil hlídače, ba pranice
tu skoro posléz povstala, an nebylo,
kdo by v tom zbraňoval. Byl každý vinníkem,
však žádný s jistotou, a každý zapíral.
Každý byl odhodlán, na žhoucí sahat kov,
ba ohněm kráčeti a bohům přísahat,
že nespáchal té věci, aniž srozuměn
byl s tím, kdo si to smyslil, nebo vykonal.
Až pak, když již neprospělo pátrání,
z nás jeden dí, čím všickni hlavy hned
jsme k zemi svěsili; neb nevěděli jsme,
co na to říci a co začiti, bychom
to dobře vyvedli. Onť pravil, že čin ten
má oznámen být tobě, a ne zatajen.
To rozhodlo — a nyní osud odsoudil
mě chudáka, bych pěknou tu věc podstoupil.
Jsem nerád zde, a nerád viděn, a vím proč,
neb nemiluje žádný posla smutných zpráv.

Chor.

Jen aby čin ten, králi, vůlí bohův snad
se nebyl stal, duch můj již dávno přemýšlí.

Kreon.

Ó ustaň, než mě řečí tou svou rozzlobíš,
bys v stáří svém se nezdál být tak zpozdilým.
Vždyť mluvíš k nevystání, řka, že bohové

snad péči mají o mrtvého tohoto.
Jak pak by mohli oslavit co zbožného
a pochovati ho, jenž chrámů sloupení
a darů posvátných sem přišel poplenit
a zemi jejich vyhubit a zákony?
viděls kdy zhoubce oslavena od bohův?
Ba nikdy. Dávno však již mnozí nevrle
ten rozkaz snášejíce na mne hučeli,
a vrtíce jen hlavou tajně, šíje, jak
se z lásky ke mně sluší, v jarmu neměli.
A od těch byli objednáni mzdou ti tam,
jak přesvědčen jsem, aby spáchali ten čin.
Neb není zvyku v člověčenstvu horšího
nad zlata zvyk. Onoť i města vyvrací,
a pryč vyhání lidi z vlastních příbytků;
ba učí, převracuje mysl šlechetnou,
by s lidskými se srozuměla zločiny;
navádí člověka, by hleděl úskoků
a na bezbožnosť smýšlel ve všem jednání.
Ti však, co ze mzdy čin jsou tento spáchali,
si vyzískali to, že trestu neujdou.
Ba má-li úctu jakou ještě u mne Zeus,
věř zajisté, dokládámť se i přísahou:
co nejdřív jestli pohřbu toho vinníka
mi nevypátráte a nedostavíte;
tu pouhá smrť vám nestačí. Dám za živa
vás pověsiť, až zločin ten mi vyznáte;
byste tak zvěděvše, kde zisku hledati,
tam hleděli ho budoucně, a poznali,
že při všem nemá na zisk se jen smýšleti.
Neb shledáš vždy, že věci hříšně nabyté
spíš ku záhubě vedou, nežli ku blahu.

Hlídač.

Smím říci něco, neb se mám tak vrátit zpět?

Kreon.

Což neviš ještě, jak mi řeč tvá protivná?

Hlídač.

Snad do uší tě štípe, čilí do duše?

Kreon.

Nač ohledáváš, kde má vězí mrzutosť?

Hlídač.

Tvou mysl vinník sužuje, a uši já.

Kreon.

Ha! jak jsi zřejmě naskrz ve všem prohnaný!

Hlídač.

Ne ale tak, že bych byl spáchal skutek ten.

Kreon.

Ba spáchal jsi a prodals duši za zlato.

Hlídač.

Oh!
Zlé, když kdo myslí, že se musí domnívať!

Kreon.

Mluv jen si o důmnění; neudáte-li
mi však vinníka toho, s pláčem zvoláte,
že mrzká mzda si záhubu jen vyzíská.

(Odejde.)

Hlídač.

Ba kéžby byl jen vypátrán; však lapnouti
si ho či ne — což pouze osud rozhodne —
to jistě neuzříš, že bych se vrátil kdy.
Neb zachován jsa mimo všechnu naději
a zdání, povinen jsem bohům vřelý dík.

(Odejde.)

IV.

Chor.

Strofa 1.

Jeť mnoho velmocného, nic
tak mocné jako jest člověk;
tenť se přes moře až sivé
bouří rozzlobených větrů
pouští, a dál spěje hrozným
jekem vln ohlušen.
I zem, tu nejvyšší z bohyň všech,
věčně živou a jarou jme se týrati,
kolotavými ji rádly zorávaje s koňským
rok co rok potomstvem.

Antistrofa 1.

Onť i chytá s obelstěním
ptáků lehkoperých davy,
lesních zvířat i zástupy,
vodní zárody ryb v mořích
v síť, již si z ok plete klamných
obezřelý člověk.
Udidlem on krotí ohromná
zvířata hor, koně hřivošijího a
túra neukroceného na pustině jímá
v jarmo poutající.

Strofa 2.

Řeč též a mysl vznešenou a zprávu nad obce blahem
moudrou vynašel, nehodám se ostrých
mrazů i deštůplným
vyhnouti bouřím umí.
Úvahy pln ani kdy co bez povážení započne;
přec Hadu jen nikterak nemůž ujíť,
churav jsa však polehčení zná najíti.

Antistrofa 2.

Zvláštní maje vtip k umění mnohému, aniž se nadál,
tu k cnosti se tamto ku hříchu skláni.
Tu vlasti zákon zvrací,
tu práva věčná bohů.
Klesne, kdo i vysoko ve obci stál, nemá-li cnosti
ze svévolí; nestaniž se mysli mé
ni ohně mého soudruhem, tak kdo jedná.
Hle jaký úkaz, jsem v rozpaku tím!
jak bych zapřel, když dobře to vím,
tato panna že jest děva Antigona!
Ó nešťastná
dcero Edipa nešťastného! kterak?
tebe sem to vedou? tys královský
přestoupila snad zákon ten, a tak
nepředložilou tě dopadli?

V.

Chor, hlídač s Antigonou; pak Kreon, posléz Ismena.

Hlídač.

Zde jestiť ona, ta co čin ten spáchala;
zastihli jsme ji při pobřbu. Kde Kreon však?

Chor.

Hle, z domu opět přichází sem právě vhod.

Kreon.

Což jest? a k čemu právě vhod že přicházím?

Hlídač.

Ó pane, v ničem nemá zapřísahati
se člověk; měnit předsevzetí myšlénka.
I já, byv výhrůžkami tvými polekán,
jsem pevně myslil, že se více nevrátím.

Však radosť, jenž přichází mimo nadání,
se nevyrovná žádné jiné rozkoši.
Zde opět jsem, ač jsem se zařek přísahou,
a vedu děvu, již při pohřbu obřadech
jsme dostihli. Los nebyl metán tentokrát,
a můj jen jest ten šťastný lov, ne jiného.
Tu vezmi si ji nyní, pane, vyptávej
se jí a rozsuď, jak sám chceš — já svoboden
již jsem a hoden, bych vyvázl z trampot těch.

Kreon.

Kde paks ji dostihl, a jakým spůsobem?

Hlídač.

Ať mrtvol pochovávala — již všecko víš.

Kreon.

Však rozvážils, a pravda to, co povídáš?

Hlídač.

Vždyť jsem ji viděl strojiť pohřeb mrtvému,
o němžs to zakázal. Což jasně nemluvím?

Kreon.

Jaks uzřel ji, jaks zastihl a polapil?

Hlídač.

Věc celá byla ta. Jak jsme tam přišli zas,
tvou strašnou polekáni výhrůžkou, všechen
jsme písek, jenž pokrýval tělo, odmetli,
a mokvající odhalivše mrtvolu
usedli jsme si na výšině po větru,
by z něho puch k nám nevrážel, se střehouce,
druh druha při tom pobízeje bedlivě
zlou výhrůžkou, kdyby kdo nedbal úkolu.
A to tak bylo celý čas, až zářivá
se slunce koule dostala v střed oblohy,
a parno tížilo. Tu zdvihla od země

se rychle vichřice a vír, běsný to hřmot
po celém vůkolí, a háji v rovině
to listí všechno zedralo, až celý vzduch
byl toho pln. Sklopeným okem boží hněv
jsme snášeli. Když však se všechno stišilo,
tu děva zjeví se, a zvukem bolestným
si hlasně zastená, co pták, když holátek
svých hnízdo prázné, osiřelé nalezne.
Tak ona spatřivši bez prsti mrtvolu,
si nářkem zakvílila a kletbu zlou
pak na původce činu toho svolala.
A opět v rukou suché země nanesši
ze ryzí krásně ukované nádoby
se jala mrtvol trojí skrápěť obětí.
My pak uzřevše, ženem se a rychle ji
tu lapíme. Ona však nic se neleká;
my ten, my předešlý jí vytýkáme čin,
a ona stojíc neupírá ničeho.
Toť arci milé jest, spolu však bolestné.
Neb rozkoš to, když sami z nehod vyváznem;
vésť ale ku záhubě duše milené,
jest trpký bol — než toho všeho nevšímám
si podle zvyku svého jako spásy své.

Kreon.

Nuž ty, dím ty, co hlavu k zemi skloňuješ,
chceš přiznať se, či zapřeš, žes to spáchala?

Antigona.

Já čin ten vyznávám, a nikdy nezapru.

Kreon
(k hlídači).

Ty nyní odeberˇ se, kam si chceš,
neb viny této těžké docela jsi prost.

(K Antigonĕ.)

Ty však mi pověz, ne obšírně, zkrátka jen,
byl povědom ti výrok, jenž to zakázal?

Antigona.

Byl povědom, a jakby ne; byl‘ známý všem.

Kreon.

A tys se osmělila zákon překročit?

Antigona.

Vždyť nebyl Zeus to, co ten zákon zvěstoval,
ni Dike, která s bohy dole přebývá;
a ti zavedli tyto v lidu zákony.
Já‘ myslila, že nemá moci takové
tvůj rozkaz, žeby člověk pro něj nepsaný
a věčný bohů zákon mohl zanedbat.
Tent není dnes, ni včera dán, ten od věků
vždy žije, a kdy dán byl, žádný neví z nás.
Pro zákon ten, nešetříc lidských zákazů,
jsem před bohy být potrestána nechtěla.
Že umřít musím, věděla jsem, jak bych ne,
i kdybys ty to nekázal; však umru-li
i před časem, za zisk si budu klásti to.
Neb kdo ve strastech mnohých žije, jako já,
jak ten by umíraje neměl získati?
A proto není osud tento docela
mi bolestným; kdybych však byla ztrpěla,
že syn mé matky po smrti byl nepohřben,
to by mne bolelo, toto mne nebolí.
A zdám-li se ti, jednajíc tak, zpozdilou,
snad před zpozdilcem zpozdilství se dopouštím.

Chor.

Tuť jeví duch se divý otce divého,
a neumí zlým poustoupit nehodám.

Kreon.

Věz však, že mysl příliš pevná chystá pád
si nejprvé; vždyť nejtvrdší i železo,
ve varu skřehlé ohnivém, vždy nejdříve
se láme, nejdříve i popraská,
a koně nejbujnější skromným udidlem
jsem viděl skroceny; neb nemá smýšleti
ten nikdy hrdě, kdo jest poddán jinému.
A ta již tenkrát znala jednat svévolně,
když zákon daný přestoupila patrně,
a druhé svévolí, že činem spáchaným
se chlubí, a z viny si ještě tropí smích.
Toť nikoliv já, ona mužem byla by,
kdyby ta bujnosť beze trestu zůstala.
Však, ať si ze sestry mé pochází, ať si
i z jiné, byť i bližší rodu celému,
nesmí ujíti nejhoršímu osudu,
ni sestra její soukrevná; neb z podílu
ji viním na pohřební péči stejného.
I tu sem přiveďte, neb právě viděl jsem
ji řádit po domě, co smyslů zbavenou.
Tak vyzrazuje rádo napřed svědomí,
co bylo zlého usnovalo podtají;
já však to nenávidím, když kdo dostižen
byv v zločinu, chce z chyby dělat slechetnosť.

Antigona.

Chceš něco více ještě, než mě usmrtit?

Kreon.

Ba nic; neb to když mám, mám všecko ostatní.

Antigona.

Proč váháš tedy? Jakože se slova tvá
mně nelíbí, a nikdy líbit nemohou:
tak musí také má řeč být ti protivná.

Jak pak jsem slávy mohla dojíť skvělejší,
než když jsem bratra svého uložila v hrob?
A tito všickni řekli by, že skutek ten
byl krásný, kdyby strach jim jazyk nevázal.
Však vládcům, jenž i v jiných věcech šťastni jsou,
jest dovoleno jednať, mluviť, jak jen chtí.

Kreon.

Tyť jediná to vidíš ze všech Kadmovců.

Antigona.

Ba druzí též — střehou však ústa před tebou.

Kreon.

A nestydíš se jinak smýšleti než ti?

Antigona.

Vždyť není hanba v úctě míti příbuzné.

Kreon.

Nebyl i ten bratr, jenž proti němu pad'?

Antigona.

Byl bratr z matky jedné, z otce jednoho.

Kreon.

Proč tedy hříšnou poctu jsi mu vzdávala?

Antigona.

V tom nepřisvědčí ti ten mrtvý ubohý.

Kreon.

Když však ho s nebožtíkem oním stejně ctíš.

Antigona.

Vždyť žádný otrok to, byl bratr to, co pad'.

Kreon.

Co zhoubce vlasti, druhý však co záštita.

Antigona.

Přec žádá Hades stejné právo oběma.

Kreon.

Však nemá zhoubce to, co zbožný dosíci.

Antigona.

Kdož ví, platí-li dole také zákon ten?

Kreon.

Kdo nenáviděl zde, tam nemůž milovať.

Antigona.

Já s láskou souhlasím, se záštím nemohu.

Kreon.

Když milovať chceš, jdi si dolů, miluj tam!
Mnou však, co živ jsem, nemá žena vládnouti.

Chor.

Ai Ismena tu u brány stojí,
a roní ubohá slzy sesterské,
na brvách zkalily mraky trudnoplné
čela jí ruměn,
krásnou tvář jí porosivše.

Kreon.

Ty, jenžs co hádě doma ke mně přilnula,
a podtají mě ssála — nevěděl jsem, že
si živím zkázy dvě, dvě trůnu záhuby —
mluv, chceš se přiznati, žes brala ve pohřbu
tom podílu, či odpřísaháš skutek ten?

Ismena.

Čin ten jsem spáchala, když tato přivolí,
a nesu vinu tu, a mám v ní podílu.

Antigona.

Toť spravedlnosť nedopustí; nechtělať
to nikdy, aniž jsem ti přála podílu.

Ismena.

Však v tomto osudu tvém není hanba mi,
se státi družkou ve vlnách tvé záhuby.

Antigona.

Čí skutek ten, to Hades ví, a dole ti;
za družku nechci tu, jenž slovy miluje.

Ismena.

Ó nezhrdej mnou, sestro, nech mne umříti
a zesnulému s tebou zavděčiti se.

Antigona.

Ty nesmíš umříť se mnou, aniž přivlastniť
si, čeho jsi se netkla; dost když umru já.

Ismena.

A moh' by život milý mi být bez tebe?

Antigona.

Zeptej se Kreonta, vždyť dbáš jen o něho.

Ismena.

Nač mne tak zarmucuješ beze vší potřeby?

Antigona.

Ba bolí mne to, že se ti mám posmívať.

Ismena.

Čím pak bych mohla ještě tobě pomoci?

Antigona.

Spas sama sebe, přeji, abys vyvázla.

Ismena.

Ó běda! nesmím tedy sdíleť osud tvůj?

Antigona.

Tys život sobě libovala, já pak smrť.

Ismena.

Však slova má ti nezmlčela příčinu.

Antigona.

Ta tobě rozumnou se zdála, mně zas má.

Ismena.

Však obě dvě jsme přece stejně chybily.

Antigona.

Jen zmužiš se! tyť žiješ; ale duše má
již dávno mrtva chtíc posloužiť zesnulým.

Kreon.

Řek' bych, že děvy obě smyslů pozbyly,
dnes tato teprv, druhá však již od dávna.

Ismena.

Vždyť, králi, nešťastníkům ani zdravého
nezbývá rozumu; on je vždy opouští.

Kreon.

Ba tebe, jež jsi se zlými zlé zvolila.

Ismena.

A nač bych měla žíti sama bez této?

Kreon.

Jen neříkej již „tato“; není jí už víc.

Ismena.

Což usmrtíš snad syna svého nevěstu?

Kreon.

Vždyť sady jiných dají se též vzdělati.

Ismena.

Ne tak, jak se to jemu a jí hodilo.

Kreon.

Zlá žena chotí synovou — to hrozné mi!

Antigona.

Ó drahý Hemone, jaks v necti u otce!

Kreon.

Tyť se mi zošklivuješ i s tím sňatkem tvým.

Chor.

Chceš tedy syna svého o ni připraviť?

Kreon.

Tam dole Hades sňatek tento rozloučí.

Chor.

Už pozoruji, že jest smrť jí určena.

Kreon.

Já pozoruji též! nač váhať — odveďte
je domů, sluhové! Neb dobře opatřiť
a střéci je co ženy, káže potřeba,
an prchají i srdnatí, když shledají,
že už se přibližuje konec života.

VI.

Chor.

Strofa 1.

Šťastni ti, jejichžto život strastí neseznal;
jestližeť bůh zatřese komu domem, tenť

zhouby nesprostí se, ta pravnuky ještě stíhá,
co bouře zuřivá, anaž
zmítajíc mořem sivým
s Thrackými vichry i na dno tmavé se rozsoptí,
a černý kal zdvihá a písek vzhůru, tak že veškeren
zahřmí tu břeh vlnám se vzpírající.

Antistrofa 1.

Tu též lze viděť v rodu kleslých Labdakovců
strasti dávné, jedna valí za druhou se;
předkové rod svůj nemohou tu vykoupiť, an bůh
nesmířlivý ho rozkotá.
Poslední větev posud
se v světle těšila ve domě otce Edipa,
a smrtící bohův dolejších srp krutý ji podsekl,
i mysl šílená a řeč nemoudrá.

Strofa 2.

Který, Zeuse, člověk by tvé síle moh' vzdorovať co
rúhač!
Spánek ni nedostihne ji, ač vše zmáhá,
běh ni božích měsíců
rychloletý. Tyť co vladař věků všech
panuješ v Olympské záři se jasně skvoucí,
a platiť musí budoucně
zákon jako dříve ten,
že se nemůž smrtelník
vyhnouti pražádný nehodám osudným.

Antistrofa 2.

Mnohým naděje blouznivá jest ku spáse, mnohým
opět jest
klamným přeludem lehkověrého přání.
Dřív to člověk nepozná,
až nohy spálí ve žhavém si uhlí.
Velemoudře soudil, jenž slovo děl to slavné:

„tomu hřích se často cností
zdá býti, jemuž mysl
zvracuje bůh ku zkáze,
ten žíti nemůž dlouho, by strasti neznal.“
Ai viz, Hemon, rodu tvého to plod
nejmladší, sem se ubírá; snad
bolným osudem
své Antigony sklíčen je a nad
ztrátou manželky naříká.

VII.

Kreon.

Toť lépe nežli věštcové hned uzříme.
(K Hemonu.)
Ó synu, nejsi rozzloben snad na otce,
uslyšev nad nevěstou výrok poslední?
Což nejsem milý ti, ať jednám jakkoli?

Hemon.

Ba tvůj jsem, otče, tyť mě řídíš zámysly
vždy nejlepšími, jichž i chci být poslušen.
A nechci vážiti si sňatku žádného
víc, nežli tebe, jenž mě moudře spravuješ.

Kreon.

To smýšlení má, synu, v ňádrech sídliti,
že vůli otcovské má všechno podléhat;
neb proto jen jest každý otec žádostiv
si odchovati doma synů poslušných,
by nepříteli každému zlým spláceli,
a za přítele měli, koho otec ctí.
Kdo nezdárné však syny zplodil, ten si, věř,

nic nedochová jiného, než sobě jho,
a nepřátelům všeobecný ousměšek.
Hleď tedy, synu, bys rozumu pro děvu
snad, z marné lásky, neztratil, a pamatuj,
že žena zlá v manželském loži mrazivým
se stane objímádkem. Může-li většího
kdy býti vředu, nežli přítel bezbožný?
Hleď tedy povrhnouť, co nepřítelkyní,
tou děvou, ať se v Hadu s kýmsi zasnoubí.
Neb když jsem ji byl dostihl, že patrně
mi vzdorovala z celé obce jediná;
tuť bych co lhář se nerád městu objevil.
Ne! umříť musí, byť i k bohům rodiny
své volala; neb kdybych živil v rodině
své neslušnosť, tím víc by rostla u cizích.
Vždyť kdo jest dokonalý v domácnosti své,
ten se i v obci spravedlivým osvědčí;
kdo zákonům však ze svévolí vzdoruje,
a poroučeti mysli obce vladařům,
ten nesmí nikdy u mne dojíť pochvaly,
a komu dána moc, ten má býť poslouchán
i ve zlém i v dobrém, v malém jako ve velkém.
Kdo smýšlí tak, ten, jak si myslím, rozumně
by vládl sám, a sebou dal by vládnouti,
a v bouři zbraní postaven věrným by se
a dokonalým ve boji stal soudruhem.
Neb není věci horší nad neposlušnosť.
Tať města vyvrací a pouští nadělá
z lidnatých obydlí, tať strhne k outěku
voj zbrojenců; kteří však v řadách zůstanou,
těm v boji život všem zachrání poslušnosť.
A proto kázeň se a zákon chrániť má,
a nesmí rušen býti k vůli ženštině;
neb lépe mužům, když ne jinak, podlehnouť,
než nazývánu býti slabcem ženštiny.

Chor.

Nám zdá se, jestliže nás stáří neklame,
žes moudře pravil, o čemž právě rozmlouval.

Hemon.

Můj otče, bohové v nás rozum vštípili,
věc ze všech darů, které máme, nejdražší;
já pak, žes nemoudře snad mluvil, vyříknouti
bych ani nedovedl, ani nemohl;
však jiný moh' by také moudře souditi.
Tyť arci nejsi s to, bys zpozoroval vše,
co každý mluví, tropí, co ti vytýká;
neb oko tvoje tak jest strašné občanům,
že nechtí mluviť, co si slyšeť nepřeješ.
Já podtají však mohu snadno slyšeti,
jak nad tou děvou město celé naříká:
že panna ze všech ženštin nejnevinnější
má pro skutek ten slavný bídně zahynouť;
ta, která bratru svému, v boji padlému,
čest vzdala poslední a nedopustila,
by zdrán byl od psů hltavých a krkavců,
tať hodna spíš, by zlaté došla odměny.
Řeč takováto tajně městem probíhá.
Pro mne pak není, otče, štěstí vyššího,
než když tě vidím v plné míře blažena;
neb můž-li být co větší synům ozdobou,
než otec oslavený, otcům pak zas syn?
A proto myšlénky té v sobě nechovej,
že jen, co ty díš, dobré jest, a jiné nic.
Neb kdo by myslil, že jen sám má rozumu,
a nad jiné že řečí, duchem vyniká:
ten odhalen byv, prázným by se objevil.
Vždyť neztupí to muže, byť i moudrý byl,
když přiučuje se a bývá ustupný.
Strom každý, který přívalům vod podzimních

se podává, uchrání ratolesti své;
který však vzdoruje, bývá vždy vyvracen.
A u lodi kdo plachty vzdorně napíná,
a nechce povolit, ten skotí dolů vrch,
a v moři zmítá se na deskách zvrácených.
Tak povol též i ty, a změň svůj úmysl,
a jestli jaký úsudek mi přísluší,
co mladšímu, řek' bych, že arci přednost to,
když člověk ve všem svým vystačí rozumem,
když ale ne — neb to se vždy tak neudá —
má uposlechnout těch, jenž moudře radí mu.

Chor.

Ó pane, poslechniž ho, mluví-li co v čas,
a ty zas jeho, moudřet oba mluvíte.

Kreon.

Což bych se ještě snad měl učit moudrostem,
já dospělec, od nezralého mladíka?

Hemon.

Vždyť nepravému ničemu; neb jsem-li mlád,
musí se na věc, ne však na věk hleděti.

Kreon.

A věc ta jest snad, bychom ctili odpůrce?

Hemon.

By zlosyn ctěn byl, tohoť já si nežádám.

Kreon.

A není ona tímto jata neduhem?

Hemon.

To žádný občan v celých Thebách neřekne.

Kreon.

Má tedy lid mi říkat, jak bych vládnout měl?

Hemon.

Hleď, nyní jako nedospělec mluvil jsi.

Kreon.

Což má kdo jiný v obci vládnouť mimo mne?

Hemon.

Toť není obec, když jest v moci jednoho.

Kreon.

A není obec toho, kdo v ní panuje?

Hemon.

Pak krásně bys vládl v zemi pusté sám.

Kreon.

On s děvou ve spolku, jak viděť, bojuje.

Hemon.

Ta děva snad jsi ty, mámť péči o tebe.

Kreon.

Ó zlomyslný, s otcem se dáš v rozepři?

Hemon.

Vždyť vidím, že chceš chybiti až k bezpráví.

Kreon.

Což chybuji, když žádám úcty vládě své?

Hemon.

To znectíš jí, když práva božská zamítáš.

Kreon.

Ó podlé, ženou podmaněné smýšlení!

Hemon.

Předc nedočkáš se, že bych hanbě propadl.

Kreon.

A každé slovo tvé jen mluví pro děvu.

Hemon.

Ba pro tebe a mne, a bohy dolejší.

Kreon.

Však za živa tvou chotí nikdy nebude.

Hemon.

Když umře, někoho svou smrtí zahubí.

Kreon.

Tak smělý jsi, že hrozbou na mne doleháš?

Hemon.

Což hrozba to, když nerozumu vzdoruji?

Kreon.

Však zpláčeš nad rozumem, nerozume sám!

Hemon.

Ba kdybys otec nebyl, bláznem bych tě zval.

Kreon.

Nech si těch marných slov, ty dívčí otroku!

Hemon.

Vždy chceš jen mluvit sám, a slyšet nikdy nic.

Kreon.

Myslíš? Však při sám Olymp, těšit nikdy tě
to nebude, žes hanou tou mne urazil.
Hned přiveďte tu ohavu, ať zemře mi
zde zrovna před očima svého snoubence!

Hemon.

Ba to si ani nemysli, že přede mnou
by měla zahynouti, tyť pak hlavy mé

bys nikdy víc již neuviděl zrakem svým;
pak vysopti se na povolných příbuzných.

(Odejde.)

Chor.

Ó pane, mladík rychle v zlosti odkvapil,
a mysli mládcův hněvivé jest se co báť.

Kreon.

Ať jde a počne, a smyslí si sebe víc,
předc děvy obě nikdy smrti nevyrve.

Chor.

A snad je obě usmrtiti zamýšlíš?

Kreon.

Tu ne, co méně vinna; dobřes připomněl.

Chor.

A jakou smrtí as chceš onu utratit?

Kreon.

Dám zavest ji, kde lidská stopa přestává,
a za živa ji skryji v hrobce kamenné,
a něco krmě, jen co v oběť, předložím,
tak aby město hříšné ušlo poškvrně.
Tam vzývající Hada, jehož jedině
ctí z bohů všech, snad smrti nějak vyvázne,
neb pozná posléz, že to marné snažení,
chtít úctu vzdávat tomu, co již Hadovo.

VIII.

Strofa 1.

Chor.

Ó milku, slavný ve bojích!
Ty, jenž bohatství přepadáš, jenž

na líčku milostivém dívky rád si hovíš a dřímáš,
a k pastuchům přes moře až k chýši chudé létáš,
žádný bůh vzdorovat síle nemůž tvé,
jak pak by mohl smrtelník! Ten, koho zňal jsi,
blouzní.

Antistrofa 1.

Mysl ty zbožnou ku činům
i nepravým povzbuzuješ, tyfs
i dnes mezi soukrevenstem rozepři divou zanítil.
Neb vítězí touha očí dívčiny půvabné,
tať trůní v řadě všech dávnověkých práv,
a v vítězoslávě své jen žertuje Afrodite.
Již zákona sám nešetřím víc,
když věc tu vidím, a nemožno mi již
toky proudících se slzí udržeť,
když spatřuji Antigonu kráčeť
k věčnému tu spánku na lůžko.

IX.

Antigona.

Strofa 1.

Zde občané vlasti mojí vidíte
cestu mě již konat
poslední, a tu slunce tvář
krásnou již naposledy zřím,
víc pak nikdy — neb mě volá
věčný Hades ještě živou
tam k Acherontu.
Nenít sňatku mi slastí
dopřáno, ještě svatební zpěv
nikdy mě neslavil —
tam nyní Acheron ženich jest můj.

Chor.

Vždyť oslavu ctnou si vyzískavší
do tiché kráčíš tam říše duchů,
neklesla jsi zlou hubená nemocí,
ni mečů krvavých jsi nepadla ranou;
ale věrna citům vlastním jediná
za živa vstupuješ tu ku Hadu.

Antigona.

Antistrofa 1.

Ach vím o smutných osudech Frygické
Tantala dcerky. Tuť
nad příkrým Sipylem kamen-
né obrostlo roucho celou,
jak břečtaň kolem se vinouc.
Tam ji věčné deště moří,
jak v lidu pověsť,
aniž sníh ji opouští,
tam v smutku svém slzavým máčí
šíji okem! Ku stej-
nému zlý mě osud volá spánku!

Chor.

Ona nesmrtná byla — plémě bohů —
my však smrtných jen plod jsme lidí.
Ten osud předc s dětmi bohů stejný
velkou vždy ti oslavu získá!

Antigona.

Strofa 2.

Ach, ach to posměch jen! ó božstva má rodinná!
Nač chceš se mi ještě rouhat,
dříve než umru.
Ó ty rodiště milé,

šťastní vlasti lidičky!
ó ach!
Vás, proudy zřídel Dirckých,
vás, hájiny Theb bojovných,
vás všechny za svědky vzývám, hle!
jak bez slzí drahých miláčků, jakým
i zákonem se bráti mám k žaláři hrobky té nové,
ó já nešťastná!
Živou nejsouc, ani nebožkou,
u zesnulých mám živá přebývať.

Chor.

V smělosti kráčejíc vždy dál,
odvážlivá! na Diky trůn
jsi vrazila mocně, dítě mé,
a otcům boj vedeš podobný!

Antigona.

Antistrofa 2.

Ó jak budíš ve mně památky velmi bolné!
vzpomněl jsi na žal mi otcův,
též i na strasti
nás tu všech, ondy tak
slavných z Laja potomstva.
Ó ach!
Hříšná máteř s lůžkem svým!
Vlastní krve smíšení! krev
to otcova s neblahou matkou,
z níž já i někdy pošla jsem neblahá,
a tam se nevdaná, nežehnaná vracím v spolek jejich.
Ó ten neblahý
sňatek, v nějžs bratře byl kdy vstoupil!
mne pak žijící zničils smrtí svou!

*

Chor.

Povinni arci lásku jsme,
kterému však je dána moc,
tomu vzdorovať nemá člověk.
Tě vlastní v zhoubu vrhla vášeň.

Antigona.

Epod.

Bez přítele, neoželena, bídná,
a bez sňatku konať mám tu pouť určenou,
spatřiti více nemám ubohá to nebeské oka božího
světlo!
Přítelička mi není, jenž by kvílil tu nad smrtí mou!

Kreon.

Což nevíte, že před smrtí by od nářku
snad žádný neustal, kdyby to prospělo?
Ať mi ji odvedete hned, a v klenuté
tam hrobce skryjete, jak jsem byl nařídil.
Tam necháte ji samotnu, ať umře buď,
buď ať si žije v té hrobové komnatě.
My čisti budem u děvy té viny vší,
jen nahoře zde příbytku je zbavena.

Antigona.

Ó hrobko, svatební má komnato, byte
ty hrobní věčného žaláře! K tobě jdu
tam ku drahým mým zesnulým, jichž největší
již počet Persefasse dolů pobrala,
z nichž poslední já nejsmutněji kráčím tam,
dřív než mi vypršela lhůta života.
Tou však se kojím nadějí, že přijdouc tam
i otci budu vítána i mateři,
a vítána i tobě, hlavo bratrská!
Vždyť ruce mé vás obmývaly po smrti

a zdobily, a za vás mrtvé přinesly
jsou oběti. A nyní toto odměnou
jest mou, že jsem tvé tělo, bratře, pohřbila;
ač se ta pocta slušnou zdála rozumným.
Však kdybych snad i dítek byla mateří,
a manžel můj by ležel tu co nebožtík,
nechtěla bych je pohřbiť na vzdor zákonu.
A jakým právem smýšlím tak, a mluvím to?
Choť kdyby zemřel, moblby jím jiný býť,
za dítě ztracené snad jiné měla bych;
když však již otec, matka k Hadu odešli,
tu nemůž víc mi žádný bratr vykvesti.
Že jsem pak, myslíc tak, tě ctila přede vším,
tu hříchem se to zdálo býti Kreontu
a hroznou smělostí, má hlavo bratrská!
Tu násilím mě zajav, nyní odvádí
mě pannu, nevdanou, jíž sňatku nebylo
se dočkati, ni sladké dítek obsluhy.
Tak opuštěná, bez přátel, tak něšťastná,
mám do zesnulých bytu kráčeť za živa.
A jaké právo bohů překročila jsem?
Co prospěje mi, zraky k nebi upírať,
a volať koho o pomoc, mně nešťastné,
když za svou zbožnosť bezbožnicí se zdám býť!
Však zdá-li se to dobré býti před bohy,
chci trpěť a vyznať, že jsem chybila;
a chybují-li ti (na Kreonta), ať větší nepotká
je zlé, než křivda, kterou na mně spáchali.

Chor.

Dosaváde její myslí stejným
váním stejná bouře přemítá.

Kreon.

Za to též i na průvodčí zde čeká
bědování za jejich tuto váhavosť.

Antigona.

Běda ach! slovo toť mě co nejbližej
k smrti dohání.

Kreon.

Nechciť tě těšit marnou nadějí,
žeby snad skončiť se to mohlo jinak.

Antigona.

Země mé Thebské město otecké!
vlasti mé bohové!
Již již mé vedou, nesmím prodliť.
Pozřete Thebánští velmožové
na mne poslední vladařovnu zbylou,
co musím utrpěť tu a od koho, že
ctila jsem, což má ctěno býti.

(Odvedou ji.)

X.

Chor.

Strofa 1.

Půvabná Danae snášela též to,
božský pohřešujíc den v kovových síních.
Tamť skryta jest v podzemní kobce tmavé ve vaz-
bách, ač
jest slavná byla svým původem, ó dívko,
Zeusův ač zlatodeštný byla plod pěstovala.
Vždyť mocná veleděsná osudův jest moc;
ni sláva jí, ni války bůh,
ni hrad, ni ploužící mořem
se loď černá nemůž ujiti.

Antistrofa 1.

Hedonův velitel, syn to Dryanta
prchlý, též byl upoután za porouhání;

od Dionysa v skalním byltě žaláři tam zavřen.
Tak prchlostí divá síla se rozplývá,
bujnosť též i jará — hned tu i poznal boha on,
jejž hněvnou urazil ve vzteku svém hanou;
rušiltě obřad žen zňatých,
a Bakcha posvátný oheň,
ba Musy rozhněvalť i zpěvné.

Strofa 2.

Kde vody Kyanické moře pospolitého se
snoubí, Bospora břeh je a Thrakův strašlivý
Salmides; tam Ares, krajiny oné bůh, proklatou
na synech
Finea ránu spatřil,
oboum když odňat zrak od divé byl
choti, ana jim vytrhla ven oči hvězdnaté
rukou vůkol zkrvácenou, tou
hříšnou, a ostřím tkacího člunku.

Antistrofa 2.

Hynuli tak nebozí, nebohý oplakávali
bol svůj, z matky majíce počátek neblahé.
Tať z potomstva Erechtea starodávný svůj počítala
rod;
v jeskyni vzdálená však
při otce bouřích burácejících
nade skalinou vyrůstala, Boreaše jsouc
přerychlá dceř, boží to plémě,
přec však ji věčné dostihly Moiry.

XI.

Tiresias.

Zde přicházíme stejnou cestou, vládcové,
však jeden vidí za oba; neb slepcům jen
jest cesta možna, vede-li je průvodčí.

Kreon.

Což jest pak, starý Tiresio, nového?

Tiresias.

Ját povím hned, jen uposlechni věštce ty.

Kreon.

Vždyť jsem se neodchýlil nikdy od tvých slov.

Tiresias.

A proto dobrou cestou vedeš obec tu.

Kreon.

Že šťastně se mi vedlo, mohu dosvědčit.

Tiresias.

Dej pozor; nynís na rozhraní osudu.

Kreon.

Což jest pak? Mráz mě při tvé řeči obchází.

Tiresias.

Hned se dovíš, poznav mé věštby znamení.
Jak na staré jsem zasedl si věštiště,
kde veškerého téměř ptactva přístav byl,
tu neznámý jsem zaslech' opeřenců zvuk,
an hlasem zlým a zdivočilým křičeli,
a smrtícím se drápem drali vespolek.
To seznal jsem, an šumot křídel zjevný byl.
I zkouším polekán hned oběť zápalnou
na oltářích požárných; plamen ze žertvy
však žádný nevzplanul, a prýštící se tuk
z mas obětních se v popeli jen rozpouštěl,
a čmudil a prskal; žluč pak na vrchu
se kolem rozlila, a kyčle ležely
tu vně, mastného jsouce prázdny obalu.
A tak zvěděl jsem vše od chlapce tohoto,

že žertva marně, bez znamení minula,
(neb ten mi vůdcem jest, jako jiným já).
To vše pak trpí město jen pro mysl tvou;
neb naše oltáře a svatá ohniska
jsou přeplněna krmí krkavců a psů,
již z nešťastného Edipovce sedrali.
A proto nechtí přijímat víc bohové
ni prosby obětní, ni kyčlí záněty,
a šťastnou věštbou již se pták víc neozve,
nasytivší se tučné krve z mrtvoly.
To považ, synu můj! Neb prohřešiti se
jest arci společným všech lidí dědictvím;
kdož však se prohřešil, ten mužem přestává
být nemoudrým a neblahým, jak mile jen
svou zkázu, nejsa neustupným, napraví.
Vždyť tvrdošijnosť z nesmyslu jen pochází.
Nech tedy nebožtíka, aniž popichuj
ho víc. Což chrabrosť to, mrtvého zabíjeť?
To z dobrého dím úmyslu; vždyť rozkoš jest
to, pravdu slyšeť, když tím ještě získáme.

Kreon.

Vy všickni, starče, jako střelci do cíle
jen na mne měříte, ba ani od věštby
té vaší nemám pokoje; jsemť od lidu
již toho dávno zrazen, dávno zaprodán.
Však hleďte zisku si, když chcete, kupujte
si jantar od Sardův a zlato indické,
předc v hrobku nikdy nevložíte onoho.
Ba nikdy, byť i chtěli Zeusa orlové
si za pokrm ho odnesť k trůnu věčnému;
ni tenkrát nad tím poškvrněním nestrnu,
a nedám pochovati ho, neb dobře vím,
že člověk žádný bohy nemůž poškvrniť.
Věř starý Tiresio však, že klesají

i velestatní lidé pádem potupným,
když k vůli zisku věci špatné schvalují.

Tiresias.

Ó!
Ví člověk některý, a považil-li as —

Kreon.

Co pak? co řečí touto všeobecnou chceš?

Tiresias.

Jak předloženosť nad vše statky vyniká?

Kreon.

As tak, jak pošetilosť největší je zlé!

Tiresias.

A hle, tys právě pln toho neduhu.

Kreon.

Já nechci vraceť věštci hanu za hanu.

Tiresias.

A haníš předc, an díš, že lživá věštba má.

Kreon.

Jeť zlatachtivé pokolení věštecké.

Tiresias.

To vladařské však mrzský zisk jen miluje.

Kreon.

A víš, cos řekl, žes to řekl vladaři?

Tiresias.

Vím; mnouť jen vládneš městem, jež jsi zachoval.

Kreon.

Tys věštec moudrý, v křivdách však si libuješ.

Tiresias.

Nutíš mě vysloviť, co tajím v prsou svých.

Kreon.

Nuž netaj toho, nemluv však jen se zisku.

Tiresias.

Což myslíš, že bych na podílu získal tvém?

Kreon.

Věz však, že nikdy nezakoupíš mysl mou.

Tiresias.

Tak tedy věziž si. Než několikráte
se rychlá slunce kola ještě otočí,
dáš jednu mrtvolu, plod z vlastní krve své,
těm nebožtíkům tam za slušnou náhradu;
neb vrhals dolů, co má býti nahoře,
a v hrobě ubytovals hříšně člověka.
Tys odňal mrtvol bohům oněm dolejším,
zde zanechav ho bez pohřbu a bez pocty,
a neměls práva k němu, ani bohové
zde nahoře, jimž ho tu míníš vnucovať.
A proto Hada a všech bohů mstitelky
již na tě číhají svým trestem zápětným,
by v stejnou bídu tebe sama zapletly.
A nyní popatř, jestli zlatem zakoupen
snad, hlásám to. Neb v čase brzkém ozývať
se bude nářek žen a mužů v domě tvém.
I zachvějí se zhoubně města veškerá,
kde psové, nebo zvěř, neb z ptáků některý
kvas strojí pohřební sedraným mrtvolám,
a odporný puch roznášejí k domovu.
Nuž jako střelec na tu zlobu v srdce tvé
tak jisté šípy metal jsem, nebs týral mne,
že palčivosti jejich se již nesprostíš.

A nyní, chlapče, odveď mne k domovu;
by tento zlobu svou si vylil na mladších,
a naučil se, jazyk míti mírnější
a lepší v prsou smýšlení, než posud má.

(Odejde.)

Chor.

Ó pane, věštec s věštbou hroznou odešel.
A dobře vím, že, co se černé kadeře
mé v tyto byly proměnily šediny,
muž ten nepravdu nikdy městu nevěštil.

Kreon.

To poznávám, a trne nad tím mysl má,
však ustoupiti hrozné jest, a vzdorný duch
by k vině dodal ještě větší trápení.

Chor.

Zde předložení třeba, Menoikovič.

Kreon.

Co tedy činit mám? rci, uposlechnu tě.

Chor.

Jdi, vypusť děvu z hrobového bytu ven,
a mrtvému, jenž pohozen, hrob uchystej.

Kreon.

To rada tvá? a myslíš abych ustoupil?

Chor.

A to co nejdříve; neb zlomyslníky
msta bohů rychlonohá mžikem předhoní.

Kreon.

Ach! sotva jen, a s těžkým srdcem odhodlám
se k činu tomu — s osudem však těžký boj!

Chor.

Jdi tedy, učiň tak, a nesvěř jiným to.

Kreon.

Tak jak tu jsem, jdu hned. Sem, sem, vy sluhové,
sem z blízka, z daleka, motyk se uchopte,
a k místu na výšině tam mi spěchejte!
A já, když mysl má se k tomu schýlila,
chci sám vyprostit, kterou jsem byl uvěznil.
Neb s bázní vidím, věčně platných zákonů
že šetřit máme po celý běh života.

XII.

Chor.

Strofa 1.

Veleoznačený! zdobo chloubná Kadma dcerky!
Plémě Zeusa, vládce hromů, nad proslulou ty jenž-
to bdíš
Italií, a vládneš,
v hostinných Eleuse dolích
Deos velmocné!
Ó Bakchu! jenž tu v otčině své v Thebách
bydlíš u bohatých Ismena toků,
blíž dračí tu setby hrůzonosné.

Antistrofa 1.

Tebe nad dvojatým vrcholem skvoucí se vídá
zář, kde Korycké plesají Bakchidky, Nymfy jásavé,
též i pramen Kastalský.
Z Nyseiských hor břečtanový
háj, a stráň sladkým
revím se skvoucí sem tě vysílá k nám;
vzniknou plesy a božský v jásotu zpěv,
když do sedmi bran našich zavítáš.

Strofa 2.

Tyť nejvíc ctíš své město, víc než všecka jiná,
s bleskovou i máteří!
Přijď nyní a přispěj,
na celou když vlasť tu trapná nehoda se valí,
s Parnassu ouvalů spasitelným krokem
se přibliž, či přes moře brod ječící.

Antistrofa 2.

Io! tyť jiskřících se hvězd jsi vůdce, vladař
jásavých plesů v noci
Zeusa plémě slavné!
Nuže s Naxickými objev se družicemi nám,
které tě noc celou v plesu roznícené
co štědrého oslavují Bakcha.

(Chor, posel, později Eurydika, Kreon, sluha.)

XIII.

Posel.

Ó sousedové domu Amfionova
a Kadmova, není života lidského,
jejž bych, buď jak buď, haněl, aneb schvaloval.
Neb štěstí povznáší, a štěstí kácí zas
jak nešťastníka, tak i vůbec šťastného,
a žádný věštec, co nastává, nezjeví.
Byl‘ Kreon také někdy veleben, jak vím,
když Kadmovu vlasť od nepřátel zachránivˇ,
a samovládu přejav šťastně nad městem
tu vládnul a rodem se šťastných synů skvěl.
A nyní vše to tam! Neb člověk musí-li
se svých odříci radostí, ten není živ,
a zdá se mi jen dýchající mrtvolou.
Buď tedy bohat, mocen v domě svém, kdo chce,

žij si ve slávě královské, a nemá-li,
co by ho těšilo; tuť má jen dýmu stín,
a za ten bych mu mysli bodré neprodal.

Chor.

A jaký bol zas rodině té přinášíš?

Posel.

Již zemřeli; a živí toho vinni jsou!

Chor.

Kdo zabil koho? a kdo padl? povídej.

Posel.

Hemon jest mrtev, zabitý tam krvácí!

Chor.

A padl rukou vlastní, či snad otcovou?

Posel.

Svou vlastní, pro vraždu se zlobě na otce.

Chor.

Ó věštče, jak si slovo v pravdu uvedl!

Posel.

Tak tomu jest, však dále rady potřeba.

Chor.

Hle! vidím také Eurydiku, ubohou
choť Kreontovu: z domu právě vychází,
buď náhodou, neb slyšela snad o synu.

Eurydika.

Ó sousedové, jakou zprávu zaslechla
jsem ve dveřích, kráčejíc k božské Palladě,
bych přišedši ji pozdravila modlitbou?
Já odstrkuji závory a dveřeje

si otvírám, tu o neštěstí domácím
mě zpráva v uši udeřila; v leknutí
tom zpět jsem klesla na služky a omdlela.
Však opakujte mi to, co se povídá;
vždyť mohu slyšeť to, neb se znám v nehodách.

Posel.

Já, paní drahá, povím vše; byltť svědkem jsem,
a ani slovem nechci pravdu překročiť.
Nač pak bych konejšil tě, když bych později
co lhář se objevil; vždyť pravda nejlepší.
Šel jsem co průvodčí spolu s tvým manželem
na polní výšinu, kde od psů rozedrán
a ještě nepochován ležel Polynik.
Pomodlivše se ku bohyni rozcestní
a k Plutonu, by upustili v milosti
své od hněvu, v svaté jsme lázni obmyli
ho, a na čerstvých větvích zžehli ostatky.
Pak zřídivše mu z země jeho otecké
hrob vysoký, tam k uzděnému dívky té
a Hada lůžku svatebnímu kráčíme.
V tom kdosi z oné hrobky neposvěcené
zvuk nářku hlasitého zaslechne,
a přišed povídá to vládci Kreontu.
Když tento však blíž kráčel, zavznělť vůkol mu
hlas neznámého neštěstí; on zavzdechl
a zalkal slovem bolestným: Ó bídný já!
mé tušení! snad není nejnešťastnější
to cesta ze všech, jež jsem byl kdy vykonal?
Hlas synův ke mně doráží! Nuž sluhové,
blíž spěchejte mi tam, a k hrobu přijdouce
hned v odezděný hrobky otvor vejděte
až k ústí samému, a vizte, hlas-li to
jest Hemonův, neb klamou-li mě bohové.
My ohledali vše, jak polekaný pán

byl rozkázal, a hle! v nejzazším výklenu
tam děvu zříme uškrcenu za hrdlo,
an v oku z pásky roucha svého visela,
a Hemon, objavší ji kolem, klečel tam
a kvílel nad smrtí své lásky zesnulé,
nad skutkem otce a nad sňatkem nešťastným.
Otec pak uzřev ho zalkal jest žalostně,
a přiblíživ se k němu s pláčem volal ho:
Ó nešťastníče, co to počínáš? jaký
máš úmysl? v jaké to klesáš neštěstí?
Pojď ven, mé dítě, vroucně tebe prosím, pojď.
Syn však oň upíraje zraky divoké
svou jevil ošklivosť, a nepromluviv nic,
meč tasil dvouhranný, chybil se otce však,
jenž na útěk se dal: a na to nešťastník
ten hněviv sobě, jak tu stál, se rozpřáhl,
a vrazil meč si do prsou, a při smyslech
jsa ještě, objal děvu loktem slábnoucím,
a s chropotem jí v líce bledé poslední
své krví porošené dechy vydechl.
Tak leží mrtev podlé mrtvé tam, dočkal
se v říši Hada zasnoubení ubohý!
a lidem dokázal, že nepředloženosť
jest každému vždy největší jen záhubou.

Chor.

Což znamená to, paní opět odešla,
ni zlého, ni dobrého slova neřekši?

Posel.

I sám se divím, kojím se však nadějí,
že uslyševši o synu, se ostýchá
snad kvíleť veřejně a raděj u služek
si doma popláče nad strastí domácí.
Neb není bez rozumu, by co spáchala.

Chor.

Ba nevím, zdáť se mi to těsné mlčení
tak nebezpečné, jako nářek hlasitý.

Posel.

Vždyť snadno uvidíme, jestli ukrývá
bol jaký tajný ve svém srdci zbouřeném,
k ní můžem vejíti; neb pravils rozumně,
že při zármutku němém nebezpečí jest.

(Kreon přichází nesa mrtvolu Hemonovu, pak sluha.)

Chor.

Hle, tu sám vládce se blíží, znamení
zjevné v loktech nesa, jestliže bych
tak říci mohl, ne viny cizí,
ale v čem nešťastně chybil sám.

Kreon.

Strofa 1.

Ó ach!
hle smyslů pomámených zblouzení
kruté, vražděvé! Patřte jen, vrah tu jest,
a zavražděný, a krev jedna jsou!
ach, ach! neblahé ty zámysly mé!
ty synu tak mladý, tak brzkou smrtí
achych, achych
jsi skonal a odešel; a můj byl to, nikdy tvůj
nesmysl!

Chor.

Jest patrno, že pozdě pravdu nahlédáš.

Kreon.

Strofa 2.

Běda!
Ach, s úžasem poznal to jsem. Tenkráte mě

ve hněvu bůh udeřil o hlavu některý,
a vystrčil mě sem v tu cestu drsnatou,
chtě štěstí celé mi mocně rozšlapat.
Přestrastné ty strasti lidské, achych!

Sluha (přicházeje).

Ó pane, jakobysi zlým jen oplýval,
zde v rukou jedno přinesl jsi neštěstí,
a přijda domů druhé ještě uhlídáš.

Kreon.

Což může být po nejhorším ještě horšího?

Sluha.

Choť tvá, jsouc zcela matkou této mrtvole,
si ránu zasadivši právě skonává.

Kreon.

Antistrofa 1.

Běda!
Ó nesmířlivý Hadův přístave,
co mě, co mě zničuješ! Ó ty, jenž zprávy tak
bolestné nosíš, co jsi to zas pravil?
Tyť mrtvého, ach, dobít ještě chceš!
co hlásáš mi zas? jaká zpráva tvá?
achych, achych!
že ku smrti syna, ach, krutá ještě přišla manželky
smrť.
(Mrtvou Eurydiku přinášejí.)

Chor.

Tu lze viděť, již to není skryto víc.

Kreon.

Antistrofa 2.

Ó ach!
Uzříti jest mi též to neštěstí druhé!

Jaký ještě pak zbývá mi osud?
Držím chudák zde jednu v loktech mrtvolu,
a mrtvol druhý vidím tu před sebou,
ach matko ubohá! drahé dítě mé!

Sluha.

Tam blíž oltáře ranou klesla, temně zrak
se skalil jí, a kvílíc pro Megarea,
jenž dřív tak krásným osudem byl dokonal,
a pro toho zde, vyřkla posléz nad tebou
co synovrahem kletbu všeho neštěstí.

Kreon.

Strofa 3.

Ó ach! ó ach!
ó jak hrozno jest mi! žádného tu,
jenž ostrým by chtěl mě proklat mečem
Jak jsem ubohý, ach, ach!
bídou veškerou kolem sklíčený!

Sluha.

Ty žes byl těch i oněch smrtí příčinou,
tak žalovala umírajíc na tebe.

Kreon.

A jakým zahynula smrti spůsobem?

Sluha.

Hruď proklala si rukou vlastní, jak mile
se dověděla smrti syna žalostné.

Kreon.

Strofa 4.

Ach, ach! vina ta má se arcit jiným
lidem nikterak přičítat nedá.

Zabil jsem ho já, i tebe, choť drahá!
Ó já neblahý, mluvím pravdu! nuž
rychle jen, služebníci, pryč mě odveďte hned,
jsemť pouhé tu nic, jsem méň nežli nic.

Chor.

Tyť v prospěch mluvíš, prospěchu-li v nehodách;
víc trápí neštěstí, když na ně patříme.

Kreon.

Antistrofa 3.

Ó přijď, o přijď,
zavítej mi již překrásná smrti!
poslední přivoď žití mého den!
Ó dobo přileť, přileť,
dne ať již jiného neshlédnu víc!

Chor.

Toť budoucnosť; o tu se postarají ti,
jimž péče ta — jednej, jak káže přítomnost.

Kreon.

Vždyť to jen žádám, po čem touží duše má!

Chor.

Ba nepros za nic již, neb žádný smrtelník
se nemůž vyhnouť určenému osudu.

Kreon.

Nuž odveďte hned mě bídníka pryč,
jenž nechtíc tě můj synu drahý zabil
i tebe má drahá! nevímť já chudák,
kam bych měl hleděť, co bych měl počíť.
Všechno jest ztraceno pro mne tu již, na bídnou hlavu
mou těžký kolem doléhá osud!

(Odvedou ho.)

Chor.

Rozvahy nejprv k blaženosti pravé
třeba jest, žádný i nemá božstev
práva zamítat; neb řeč veliká
myslí chlubných velikou i ranou
byvší skrocena
rozumu v stáří naučí se.

Rozvržení a metrická míra.

V staré tragedii rozeznati lze dvě hlavní, formou a směrem od sebe velmi se lišící stránky: chorickou totiž a dialogickou.

Stránka chorická (*χορικόν*) jest dle theorie Aristotelovy buď tak nazvaná parodos, neb stasimon.

Parodos sluje první odříkávání, čili první zpěv choru při jeho prvním vystoupení, při němžto sbor obyčejně rhythmicky se pohyboval.

Stasimon pak jest každý jiný zpěv chorický bez anapestu a choreu, při kterém sbor pokojně stával.

Ku stránce chorické lze též připočísti:

1) tak nazvaná *τὰ ἀπὸ σκηνῆς*, t. j. zpěvy jednotlivých, zvlášť hlavních, jednajících osob, a
2) *κομμοι*, t. j. žalozpěvy jednajících osob, střídající se s chorem.

Stránka dialogická ze tří se skládá částí, a ty jsou: Prologos, Epeisodion a Exodos.

Prologos jest rozmluva jednajících osob před prvním vystoupením a zpíváním choru; tedy vždy začátek tragedie.

Episodia jsou rozmluvy, vložené mezi dva jakékoli zpěvy chorické.

Exodos konečně jest rozmluva jednajících osob, po nížto již žádný chorický zpěv nenásleduje; tedy vždy konec tragedie.

Z tohoto patrno, že v každé tragedii může býti jen jeden prologos a jedna exodos, stasimův ale více. *Τὰ ἀπό σκηνῆς* a *κομμοί* bývají obyčejně v některé stasimon neb exodos vloženy.

Dle tohoto rozvržení dá se Antigona rozděliť na 13 částí, ježto však modernímu rozdělování divadelních kusů velmi jsou nepodobny, totiž: 1 prolog, 5 episodií, 1 exodos, 1 parodos, 4 stasima a jeden zvláštní zpěv chorický. Rozměr celý jest pak tento:

(I.) Část první od verše 1—99 čili prologos. Rozmluva mezi Antigonou a Ismenou před palácem Kreonta, úmysl a odhodlání se Antigony ku pohřbení bratra. Zorní jitro. (Jambický trimeter.)

(II.) Část druhá od verše 100—157, čili parodos, první říkání choru.

Chor přišedší na orchestru a pozdravivší slunce právě vyšlého zář, plesá zpěvem nad odtáhnutím vojska Argivského dle tohoto schema:

První strofa a antistrofa 100—108, 116—124.

— ⏑̄ — ⏑⏑ — ⏑ —
— ⏑ — ⏑⏑ — ⏑ —
— — — ⏑⏑ — ⏑ —
⏑ — — ⏑ — ⏑⏑ — — ⏑ — ⏑⏑ —
— — — ⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑̄
— — — ⏑̄ — ⏑⏑ —
— ⏑ — ⏑ — ⏑⏑ —
⏑⏑ ⏑⏑ ⏑⏑ — ⏑⏑ —
— — — ⏑⏑ — —

Druhá strofa a antistrofa 132—137, 145—150.

— ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑̄
— ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑̄
— — — ⏑⏑ — — — — ⏑̄ — ⏑⏑ —

— ∪ — — ∪ —
— ∪∪ — — ∪∪ — — — ∪∪ — — ∪∪ — ∪
— ∪∪ — ∪̄

Od verše 109—116, 125—131, 138—144, 151—158. jsou systemy anapestické, jichžto základní míra jest anapest, neb místo něho daktyl neb spondeus.

Kdykoli při dozpěvování choru která z jednajících osob na jeviště se blíží, bývá oznamována od choru rhythmem anapestickým, při jehožto odříkávání sbor bezpochyby souměrně vykračoval. Viz konec každého choru.

(III.) Část třetí od 158—328. První episodion. Kreon vykládá choru, čili sboru Thebských starců vybraných, smýšlení své vladařské, odůvodňuje zákaz pohřbu mrtvoly Polynika — později hlídač. Trimeter jambický, jako v každém episodion.

(IV.) Část čtvrtá. V. 329—370. Stasimon první. Po odchodu Kreonta a hlídače zpívá chor o mocnosti však i též o křehkosti ducha lidského, a horlí proti bezcnostné svévoli i sebe vyššího člověka dle této míry.

První strofa a antistrofa 328—338, 339—348.

— ∪∪ — ∪ — ∪ —
— ⏑⏑ — ∪∪ — ∪ —
— ∪̄ — ∪∪ — ∪ —
— — — ∪∪ — ∪ —
— — ∪ — ∪∪ — —
∪ — ∪ — ∪ —
∪ — ∪ — ∪ — ∪ — —
— ∪∪ — ∪∪ — ∪∪ — ∪∪
— ∪∪ — ∪∪ — ∪∪ — ∪∪ — —
— ∪ — ∪ — ∪̄

Druhá strofa a antistrofa v. 349—355, 356—362.

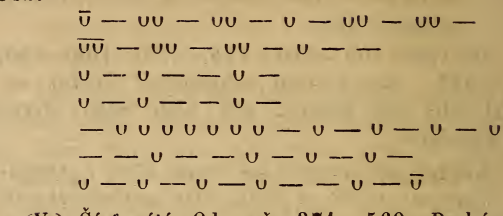

(V.) Část pátá. Od verše 371—569. Druhé episodion. Antigona přivedena. Vypravování okolností při dostižení Antigony, její horlivé zastávání práv božských a přirozených proti Kreontu. Přivedená Ismena jeví srdečnost a soucit k Antigoně, chtíc s ní umříti. Sluhové panny odvedou, Kreon však zůstane.

(VI.) Část šestá. V. 569—607. Druhé stasimon. Chor zpívá o dědičnosti nehod osudných vůbec, zvlášť v domě Labdakově — oslavuje mocnou sílu Zeusa, — připomíná krátkozrakost nadějí lidských, a nehody buď řízením bohův, neb osudem na lidi dopuštěné.

Míra zpěvu jest tato: První strofa a antistrofa. V. 569—576, 577—584.

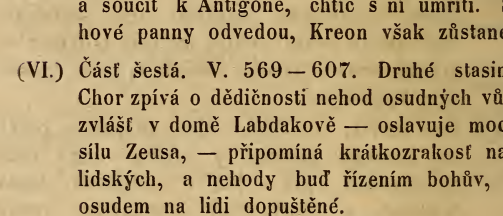

Druhá strofa a antistrofa v. 585—593, 594—602.

υ — — υυ — υ — — ῡ — υυ — υ — —
— — υυ — — υυ — υ — —
— υυ — υ — —
— υυ — — υυ — υ — —
υυ — υ — — — υυ — υ — —
υυ — υ — υ — —
— — υυ — υ —
υυυ — υ — —
— — υυ — — υυ — υ — ῡ

(VII.) Část sedmá. V. 608—757. Třetí episodion. Rozmluva zprvu mírná, později důtklivá mezi Kreontem a Hemonem — odsouzení Antigony.

(VIII.) Část osmá. V. 758—774. Stasimon třetí. Chor oslavuje mocnosť lásky a jeví soucit nad přivedenou právě Antigonou.

Míra pro strofu a antistrofu jest tato:

υ — υ — — υυ —
υ — υ — — υυ — —
υ — υυ — υ — — υ — υυ — υ — —
— — υ — — υυ — — υυ — — —
— — — υυ — ῡῡ υυ — —
— — υυ — υ — — — υυ — υ — ῡ

(IX.) Část devátá. V. 775—907. Čtvrté episodion. Antigona loučí se a stěžuje si zpívajíc ἀπὸ σκηνῆς, chor jí střídavě odpovídá, což dohromady činí κομμός.

Míry jednotlivých zpěvů jsou tyto:

První strofa a antistrofa v. 775—785, 792—802.

ῡ — υ — — υυ — υ — —
— υυ — υ —

— ⏑̄ — ⏑⏑ — ⏑ —
— — — ⏑ — ⏑⏑ —
— ⏑ — ⏑̄ — ⏑⏑ —
— ⏑̄ — — — ⏑⏑ —
— ⏑⏑ — —
⏑̲ — — ⏑⏑ — —
— — ⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑̄ —
— ⏑⏑ — ⏑ —
— ⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — — ⏑̄

Chor odpovídá střídavě v anapestech.

Druhá strofa a antistrofa V. 807—820, 825—838.

— — ⏑ — — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑ — —
— — ⏑⏑ — ⏑ — —
— ⏑ ⏑ — ⏑
— ⏑⏑̄ — ⏑̲ —
⏑̄ — — ⏑⏑ — ⏑
⏑̄ —
— — — — — — —
— — ⏑⏑ — ⏑ — —
⏑̄ — ⏑⏑ — ⏑ — — ⏑̄
— — ⏑ — ⏑ — ⏑ — — ⏑ —
⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑⏑̄ ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑̲
⏑ — — ⏑̄ ⏑̲
⏑ — — — ⏑ — ⏑ — —
⏑ — ⏑ — — ⏑ — ⏑ — ⏑̄

Po druhé strofě však a antistrofě odpovídá chor v tomto metrum. V. 821—824, 839—842.

⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —
⏑̄ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —
⏑ ⏑ ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑̲
⏑ — — — ⏑ — ⏑ — ⏑̄

Dozpěv neb epodos Antigony touto měrou: V. 843—846.

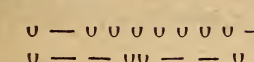

(X.) Část desátá. Verš 908—941. Čtvrté stasimon. Chor uvádí příklady osob jiných, které, jako Antigona, do tmavých vězení zavřeny byly.

První strofa a antistrofa V. 908—916, 917—925.

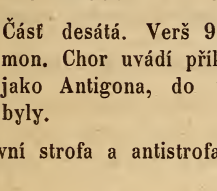

Druhá strofa a antistrofa V. 926—933, 934—941.

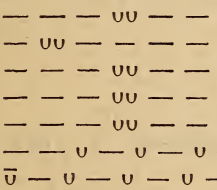

(XI.) Část jedenáctá V. 942—1069. Páté episodion. Tiresias napomíná Kreonta, by přená-

hlení své napravil, a věští mu záhubu jeho rodiny. Kreon po odchodu věštce chce Polynika pochovať, a Antigonu vyprostiť — však již pozdě.

(XII.) Část dvanáctá. V. 1070—1097. Zpěv prosební ku Bakchu, aby rodinnému městu svému v nehodách těch bouřlivých přispěl.

První strofa a antistrofa. V. 1070—1077, 1078—1085.

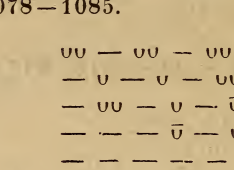

Druhá strofa a antistrofa. V. 1086—1091, 1092—1097.

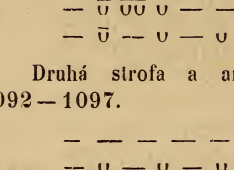

(XIII.) Část třináctá 1098. atd. Exodos.
Rozmluva Eurydiky s chorem a poslem, Kreon naříkaje si zpívá *ἀπὸ σκηνῆς*, jemuž sbor střídavě odpovídá, což činí druhý *κομμός*. Zpráva o smrti Eurydiky — zoufanlivý nářek Kreontův, pokračování druhého *κομμός*. — Chor končí děj mravním naučením.

První strofa a antistrofa zpěvu Kreonta od v. 1204—1211, 1225—1232 jest provedena metrem dochmickým, jehožto základní míra jest tato:

$$\cup\ —\ —\ \cup\ —\ |\ \cup\ —\ —\ \cup\ —$$

Některá prostřední délka jest místem i na dvě krátké slabiky rozvedena, místem jsou rozvedeny obě, na začátku verše bývá někdy místo krátké i dlouhá syllaba užívána, ku př.

v. 1208. $— \overline{\cup\cup} — \cup\ —\ |\ \cup\ \cup\cup\ —\ \cup\ \cup$

V strofách a antistrofách následujících jest mimo verše 1214 a 1216, pak 1235, 1237, v kterých jest trimeter, též naskrz dochmius proveden.

Poznamenání. Překlad jest dle recensí textu Augusta Böckha (Berlin 1843).

Některá historická a mythologická poznamenání.

Verš 2., 15., 51., 54., 55. Edipus, syn krále Thebského Laja, syna Labdakova, zavraždil řízením osudu otce svého, jehožto byl nikdy nepoznal, a s chotí zavražděného, nevěda, že by to vlastní matka jeho byla, se zasnoubiv, zplodil dvé dcer a dvé synův.

Poznav pak později hrozný čin svůj, vyrval si oči, a matka jeho a spolu choť, Jokasta, se oběsila.

Synové Edipa, Eteokles a Polynikes, měli panovati střídou nad Thebami. Polynik však, od bratra vlády zbaven a z vlasti vypovězen, utekl se ku králi Argivskému Adrastu, kterýžto, dav mu dceru svou za manželku, vypravil vojsko velké, s mnohými ještě spojenci proti Eteoklu, chtě Polyniku ku panování dopomoci. Sedmero vůdců spojených činilo outok na sedmero Thebských bran, jimž i sedmero přátel Eteoklových na odpor se postavilo. Chtíce konečně synové Edipovi při svou rozhodnouti soubojem, dali se v zápas, padli však oba obapolně se usmrtivše; po čemž hned vojska Argivská odtáhla. Po smrti jejich ujal se vlády Kreon, bratr matky jejich Jokasty, a tělo padlého Polynika, co nepřítele vlasti, pohřbiti zakázal.

101. Theby Beotické měly bran sedm, Theby však Egyptské byly stobranné.

104. Dirké, jmeno dávné královny Thebské, dle nížto i pramen u města tekoucí nazván byl.

105. Král Argivský Adrast měl i s vojskem svým štíty běloskvělé.

124. Drak zde znamená nepřátelské vojsko Argivské; ne však, jak mnozí soudí, lid Thebský, jakkoliv obyvatelé Theb ze zubů dračích, od Kadma nasetých, pocházeli.

129. Jeden z vůdců Argivských, Kapaneus, byl při dobývání hradeb Thebánských bleskem zabit.

134. Kapaneus měl na štítu svém obraz muže, držícího pochodeň žhářskou, od čehož nazýván zde od básníka πυρφόρος.

140. Zbraň nepřátelům odňata bývala Zeusu vítěznému obětována.

145. Nike, bohyně vítězství.

148. Trojí obětí, t. j. vínem, medem a mlékem.

438. Dike, bohyně spravedlnosti a zákonů.

577. Labdakos, otec Lajův, děd Edipův.

793. Niobe, dcera Tantala, krále Frygického, provdaná do Theb za krále Amfiona, sedmero měla synů, tolikéž i dcer; všecky však tyto její děti byly od Apolla a Diany pobity, protože se nad Latonu, bohů těchto máteř, plodností svou větší vychloubala. V bolesti němé oplakávala osud svůj, až na hoře Sipylu v kámen proměněna byla, který ustavičně slzami se potil.

803. Niobe, plod bohův, protože otec její Tantalus byl Zeusa syn.

858. Persefasse, jinak Persefona, u Římanů Proserpina.

908. Akrisius, král Argivský, byl věštbou varován, že od vlastního vnuka trůnu a života zbaven bude. Dal tedy jedinou svou dceru Danau v síň kovovou podzemní — dle jiné mythy do věže pevné — za-

vříti, k nížto se však předce Zeus ve způsobu zlatého deště dostal a Persea s ní zplodil.

917. Lykurg, syn Dryanta, král Hedonův při řece Strymonu v Thrakii, zapudil Bakchantky, které v krajině jeho obřady Bakchovy zavesti chtěly; začež od boha toho v jeskyni skalní zavřen byl, kde hladem zahynul.

926. Moře pospolité jest zde Pontus Euxinus a Propontis, a nad úžinou mořskou, jížto moře tato spojena jsou, leží dva ostrovy, Kyanee nazvané.

928. Salmydess, město Thracké, blíž Pontu. Král Thracký Fineus pojal podruhé za manželku Eidotheu, která synům jeho z manželstva prvního oči vypíchala.

935. První manželka jeho Kleopatra byla dcera boha Boreaše a Orithye, dcery Erechteovy.

1070. Matka Bakchova byla Semele, dcera Kadma, krále Thebského.

1072. Dolejší část Italie, od Řeků obývaná.

1074. Bohyně Deo čili Demeter, u Římanů Ceres, měla slavný chrám a hlavní sídlo pobožnosti v atti-ckém městě Eleusis.

1078. Setba dračí jsou obyvatelé Thebští. Když byl Kadmus saň, která střehla pramen Dirky, zabil, nasil zubů jejích na poli, z nichžto množství ozbrojenců vyrostlo, kteří sehnavše se chtěli ho zabiti. Na radu Atheny však hodil krásný drahý kámen mezi ně, o kterýž se tak dlouho vespolek prali, až jich větší počet zahynul. S těmi, co zbyli, vystavěl Kadmus město Theby.

1078. Hora Parnassus má dva vrchole, z nichžto jeden Apollu, jeden Bakchu zasvěcen byl. Často bývalo viděn oheň času nočního na Parnassu, o čemž se i básníci zmiňují, a myslilo se, že Bakchos tam s Bakchantkami, pochodně nesa, plesy své

sláví. U paty hory té byl pramen Kastalský a jeskyně Korykická, obydlí to Nymf svádivých.

1081. Nísa, jmeno několika rozdílných vrchů.

1082. Břečtan, křoví Bakchu zasvěcené.

1087. Semele, matka Bakchova, blesky usmrcená. Žádalať návodem žárlivé Junony, aby se jí Zeus v té slávě a lesku objevil, jako manželce Junoně. Zeus, zavázav se ku splnění každé její prosby přísahou, musil přivoliti. Semele však, nemohouc co smrtelnice snesti velebnosť hromonosného hoha, zahynula.

1095. Naxos, ostrov v moři Egeiském, byl hlavním sídlem obřadních pobožností Bakchových.

1142. Bohyně rozcestí byla Hekate.

1243. Megareus, syn Eurydiky, obětován k smrti od Kreonta ku spáse vlasti Thebské.

FEB 25, 1905.

LIBRARY OF CONGRESS
0 003 058 453 3
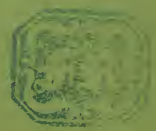
Tisk Jaroslava Pospíšila.